ISNN: 2423_7698

Biannual Journal

Mamalek e Mahruseh

Research Journal of QAJAR Studies

Vol. 1, No. 1, Spring & Summer 2015

Components of Epic Literature at the First Jahadiyyeha of Qajar Period
MohammadAmir Ahmadzadeh

Techniques of Constitution in the System of Mamalek e Mahruseh
Roohollah Eslami

Complexity of Identity in the Sadeghkhan e Mostasharoddoleh's Narration of Mashrootiyat
Mohsen Khalili

Signs of Collapse of the Qajar Dynasty in Seven Literary Texts
Hasan Zargari Sanghez

Political Taboo in the Three Newspapers: Ghanoon, SoorEsrafil, Kaveh
Somayyeh Zamani

Sales of Offices and Ratings in the Edo and Qajar Era
Ali Golmohammai

Mahdeoliya: Successful Actress, Failed Stateswoman
Mortaza Manshadi

"The Exile Persian Press and the Pro-Constitutionalist "Ulama of Atabat
Pardis Minoochehr

Imaginary of Legislator in the Epoch of the Beginning of Modern Politics in Iran
Mehdi Najafzadeh

۱
ممالک محروسه
بهار و تابستان ۱۳۹۴

شاپا: ۷۶۹۸_۲۴۲۳

۱

ممالک محروسه

دوفصلنامه پژوهش‌های قاجاریه‌شناسی

سال یکم، شماره‌ی ۱، بهار و تابستان ۱۳۹۴، ۱۵۰۰۰۰ ریال

مؤلّفه‌های ادبیات حماسی در نخستین جهادیه‌های روزگار قاجار ..... دکتر محمّدامیر احمدزاده

تکنیک‌های کنستیتوشن در سیستم ممالک محروسه ..... دکتر روح‌اله اسلامی

دشواره‌ی هویّت در روایت صادق خانِ مستشارالدّوله از مشروطیّت ..... دکتر محسن خلیلی

نشانگانِ فروپاشیِ دودمان قاجار در هفت متن ادبی ..... حسن زرگری سنقز

تابوی سیاسی در سه روزنامه‌ی قانون، صوراسرافیل و کاوه ..... سمیّه زمانی

فروش مناصب و مراتب در دوره‌های اِدو و قاجار ..... دکتر علی گل‌محمّدی

مهدعلیا: بازیگری موفّق، سیاستْ‌مداری ناکام ..... دکتر مرتضی منشادی

مطبوعاتِ ایرانیانِ جلایِ وطنْ کرده و علمای مشروطه‌خواهِ عتبات ..... دکتر پردیس مینوچهر

«حیثِ خیالیِ» قانون گذار در دوره‌ی تکوین سیاست مدرن در ایران ..... دکتر مهدی نجف‌زاده

فصلنامه مطالعات مدیریت ممالک محروسه

پژوهش‌های جامعه‌شناختی

سال یکم، شماره‌ی ۱، بهار و تابستان ۱۳۹۴

شاپا: ۷۶۹۸-۲۴۲۳

دوفصل‌نامه‌ی ممالک محروسه، به‌موجب مجوز شماره‌ی۱۸۴۲۵ /۹۳ به‌تاریخ ۱۳۹۳/۰۷/۲۹ معاونت امور مطبوعاتی و اطلاع‌رسانی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، منتشر می‌گردد.

صاحب‌امتیاز، مدیر مسئول و سردبیر:

محسن خلیلی khalilim@um.ac.ir
mohsenkhalili1346@yahoo.com

هیأت تحریریه

روح‌اله اسلامی(استادیار علوم سیاسی دانشگاه فردوسی مشهد)
اسماعیل حسن‌زاده(دانشیار تاریخ دانشگاه الزّهرا)
حسن حضرتی(استادیار تاریخ دانشگاه تهران)
محسن خلیلی(استاد علوم سیاسی دانشگاه فردوسی مشهد)
عباس قدیمی قیداری(دانشیار تاریخ دانشگاه تبریز)
عباس کشاورز شکری(دانشیار علوم سیاسی دانشگاه شاهد)
علیرضا ملایی توانی(دانشیار تاریخ پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی)
مرتضی منشادی(استادیار علوم سیاسی دانشگاه فردوسی مشهد)
مهدی نجف‌زاده(استادیار علوم سیاسی دانشگاه فردوسی مشهد)
ماکوتو هاچی‌اوشی(استاد تاریخ دانشگاه توکیو)

معاون سردبیر: مصطفی شوشتری
دستیار سردبیر: ابوالقاسم شهریاری
ویراستار: رضا دانشمندی
ویراستار لاتین: دکتر سیّدمحمّدعلی تقوی
نشان‌نوشته(لوگو): انوشیروان فروغی
صفحه‌آرا: احمد حریمی
طراح جلد: وحید صالحی نجف‌آبادی
چاپ: نشر مرندیز

نشانی: مشهد، بلوار وکیل‌آباد
دانشگاه فردوسی مشهد
دانشکده‌ی علوم اداری و اقتصادی
گروه علوم سیاسی

کد پستی: ۹۱۷۷۹۴۸۹۵۱
صندوق پستی: ۱۳۵۷

تلفن: ۰۵۱-۳۸۸۰۵۳۵۷
نمابر: ۰۵۱-۳۸۸۲۹۵۸۴
رایانامه: mamalekemahruseh@gmail.com

شمارگان: ۲۰۰ نسخه

قیمت: ۱۵۰۰۰۰ ریال

سرمقاله

نمی‌دانم چرا هر پنج‌شنبه که می‌رسد بیْ‌دلیل و بادلیْل، نام و یادِ دو استادِ بزرگ، رخنه در ذهن و ضمیرم می‌کنند و از خودْ، بیْ‌خودم می‌کنند. راحتْ نمی‌گذارند مرا و فسرده‌ام می‌کنند. مچاله می‌شوم و می‌خواهم چنگی در هوا زنم، شاید دستم به جایی رسد و در حلقه‌ی آنان، درآویزم. بزرگْ‌استادانِ ایرانْ‌دوستِ بی‌نظیر، روانْ‌شادان و زنده‌یادان، دکتر محمّدجواد شیخ‌الاسلامی و دکتر ایرج افشار. چاپ و پخشِ ***ممالکِ‌محروسه*** مانندِ بسیاری دیگرْ از نشریه‌های پرشمارِ امروزِ جامعه‌ی ما، بی‌دلیل و بیْ‌مایه نیست. ماجرایِ انتشارِ ***ممالکِ‌محروسه***، به دو زمینه‌ی ازْپیش‌موجود، بازگشت می‌کند: یکی، شاگردیِ سردبیرْ بوده است نزدِ استادِ بیْ‌مانندِ تاریخِ ایرانِ معاصر، شادروانِ جاویدْیاد دکتر محمّدجواد شیخ‌الاسلامی؛ در زمانی که شاگرد ایشان بودم در دوره‌های کارشناسی و کارشناسی‌ارشد و دکتری علوم سیاسی در دانشگاه تهران. در ترمِ سوم دوره‌ی کارشناسی، از آن بزرگْ‌مردِ بیْ‌جانشین، خواستم که به من، مراجع و منابعی را معرفی کنند تا بهتر بتوانم از قراردادِ رژی سردربیاورم. ایشان، به‌رسمِ استادیْ، چند کتاب به من شناساندند. با خجالت و شرمِ بیشْ‌ازاندازه، به حضرت استادی عرض کردم که خوانده‌ام. اندکی شگفتی در صورت ایشان دیدم. بدون درنگ فرمودند که بهْتر است به‌جایِ دانستنِ قرارداد رژی و جنبشِ تنباکو، بروی بر سر اصلِ ماجرا، یعنی، قاجاران را، بایستْ از بیخ‌وبُن، بشناسی. بدون درنگ فرمودند باید ***قاجاریه‌شناس*** شوی تا بتوانی درک کنی که رژی چیست و حکمِ الیوم استعمال تنباکو به‌ایِّ نحو کان به چه معناست و زمینه و زمانه‌ی قاجاران را بایستْ به‌طرزی دقیق، درک و دریافت کنی. خواندنِ ناسخ‌التّواریخ و اکسیرالتّواریخ و تاریخ عضدی و تاریخ نو و تاریخ محمّدی و حقایق‌الاخبار ناصری و مرآت‌البلدان، محصول توصیه‌ی استادانه‌ی ایشان بود. از همان زمان، قاجاریه برای من شد منبع درک و دریافت دیگری از تاریخ معاصر؛ به‌ویژه آن‌که، از محضر ایشان یاد گرفتم که نمی‌توان بر تاریخ، حکمْ راند، بلکه این تاریخ است‌که بایست بر ذهن ما چیره شود و نگذارد که حکم‌های دُگمِ ازْپیش‌تعیین‌نْشده، سرشت و سرنوشتِ رخْ‌دادهای تاریخ را رقم زند. قاجاریه‌شناسی را بدونِ شکّ، مدیونِ دکتر شیخ‌الاسلامی، رحمت‌اللّه علیه، هستم. از شگفتی‌های روزگار هم هست که ایشان به‌واسطه‌ی کتاب سیمای احمدشاه قاجار و هواداریِ ایرانْ‌دوستانه از پهلوی اول، نزدِ بازماندگانِ قاجار، چندان مقبول نبود و به‌تعبیرِ خودشان، گاه‌گاهی، ایشان را قلقلکی می‌دادند و از درگاه می‌راندند. امّا، بنده با راهْنماییِ عالمانه‌ی ایشان بود که گام در شناسایی دودمان قاجاریه گذاشتم و تاکنون هم ادامه دارد. از ایشان که بگذریم، دوستِ قدیمی و صمیمیِ مرحومِ دکتر شیخ‌الاسلامی، یعنی استادِ بی‌نظیرْ شادروان ایرج افشار هم در شکلْ‌گیری نشریه‌ی ***ممالکِ‌محروسه***، نقشی اساسی داشتند. داستانِ آن، برای خودم آنْ‌قدر جذّاب است که بارها صحنه‌ی آن‌را در ذهنم مرور می‌کنم و از تکرارِ بیْ‌شمار آن، لذّت فراوان می‌برم. بنده، برای شرکت در ششمینْ کنفرانسِ اروپایی مطالعات ایرانی در وینِ اتریش که در 18 تا 22 سپتامبر 2007 برگزار می‌شد، مقاله‌ای ارائه کرده بودم با عنوانِ ***مناسباتِ فرامرزیِ روزگار قاجار: روابط خارجی یا سیاست خارجی؟*** [*] و در هنگامِ ارائه‌ی سخنْ، دیدم استاد افشارِ کتابْ‌پژوه و نشریه‌شناس و ایرانْ‌شناسِ سرشناس، آرام نشسته‌اند و

---

[*] **Extra Territorial Relations under the Qajar: Foreign Relations or Foreign Policy?**: *Sixth European Conference of Iranian studies* ,Vienna, Austria, Institute of Iranian studies of the Austrian Academy of sciences,18-22 September 2007.

گوش می‌کنند و گاه‌گاهی یادداشتی می‌نویسند. بدونِ درنگ، پس از پایانِ سخن، مرا تشویق کردند و از این‌که کوشش کردم با داشته‌ها و یافته‌های علوم سیاسی، تلاش‌های قاجاران را در عرصه‌ی نظام بین‌الملل، بازْتفسیر کنم، آشکاراً شادمان بودند و فرمودند این نوع نگاه به دورانِ قاجار را، می‌بایست ژرفْ‌اندیشانه‌تر از آن‌که تاکنون می‌اندیشیدی، پیْ‌گیری کنی؛ زیرا، آن‌چه که در نگاهِ به قاجاران، رسم بوده است یعنی، جاریْ‌کردنِ یک حکمِ ذهنیِ ارزشْ‌داورانه به سراسرِ دورانِ قاجار، به‌شدّت نادرست است. از بس خوشْ‌حال شده بودم اندکی دستْ‌پاچه شدم و لحظاتی چند نمی‌دانستم چه بگویم. فقط یادم هست سر بالا کردم و ناگهانی گفتم جنابِ استاد! من شاگردِ دکتر جواد شیخ‌الاسلامی بوده‌ام و در دوره‌ی کارشناسی این اجازه و افتخار را داشته‌ام که روزهای چهارشنبه در نشست‌های چهارشنبهْ‌نشینِ شما در محلِ کتابْ‌فروشیِ فرزندتان بابک، حضور یابم و از مباحثاتِ بسیارْدانش‌ورزانه‌ی جناب‌عالی و دکتر باستانی پاریزی و دکتر شیخ‌الاسلامی، خوشهْ‌چینی کنم. جورِ دیگری به من نگاه کردند. من هم ناگهانی گفتم استاد! قصد دارم نشریه‌ای منتشر کنم ویژه‌ی مطالعاتِ قاجار و اسم آن را هم گذاشته‌ام ***ممالکِ‌محروسه***. حضرتْ‌عالی می‌پذیرید عضو هیأت تحریریه شوید؟ شما به من کمک می‌دهید؟ مطمئن هستم خواننده‌ی محترم قبول می‌کند که بنده، تا چه اندازه هول کرده بودم و دستْ‌پاچه شده بودم و تُندتُند حرف می‌زدم. خب! طبیعی بود! استادی به منزلت و مقامِ ایرجِ افشار، اندکْ‌توجهی نموده بود و من هم نمی‌دانستم که از این فرصت، چگونه باید بهره بگیرم. نیمْ‌نگاهی کردند و وراندازانه، دیدی زدند و تشویقم کردند و فرمودند عضویت در هیأت تحریریه نه، زیرا، اشتغالات و سنّ‌وسال، اجازه نمی‌دهد، ولی به حرمتِ رفیقِ قدیمْ دکتر شیخ، در هر شماره برای من یک مقاله کنار بگذار. نمی‌دانید به کسی دنیا را دادن یعنی چه. ولی دنیا را به من دادند. از اتّفاق، نخستینْ خبرِ انتشارِ ممالکِ‌محروسه را نیز ایشان در بخارای عزیز(بخارا، شماره‌ی64، آذر/اسفند1386، ص140)، لطف کردند و درج فرمودند. امّا، موافقت با انتشارِ ***ممالکِ‌محروسه***، بیْ‌هوده، به‌قدری به درازا کشید(فروردین 1387 کجا و مهر1393 کجا؟) که ایرج افشار آن‌را ندید؛ و، افسوس آن‌که ***ممالکِ‌محروسه*** مفتخر به انتشارِ نوشتاری از او نشد.

خوانندگانِ گرامی! نویسندگانِ محترم! پژوهشْ‌گرانِ گرانْ‌قدر!

ما در آغاز راه هستیم. نیاز به کمک داریم. برای بهْ‌ترشدن راه بسیار داریم و کار بسیار. شماره‌ی نخستِ ***ممالکِ‌محروسه*** را، پایه‌یِ داوری قرار ندهید. نوشتارهای این شماره را بخوانید. کاستی و کژی دیدید دریغ نکنید و بنویسید. سخن بر سرِ برتری و اشرافِ یکی از رشته‌های موجود در علوم انسانی، بر رشته‌ی دیگر نیست. در این مجله، نه تاریخ و نه علوم سیاسی و نه جامعه‌شناسی، هیچْ‌کدام، کرسیْ‌نشین نیستند. ***ممالکِ‌محروسه*** می‌خواهد بر محورِ دودمانِ قاجار، آشتی‌دهنده‌ی همه‌ی دانش‌های موجود در گستره‌ی علوم انسانی باشد؛ بنابراین، پذیرایِ نوشتارها و جُستارهای شما پژوهشْ‌گران است. اگر درباره‌ی موضوعیْ از انبوهْ‌موضوعاتِ پژوهشیِ موجود در زمینه‌ی قاجاریه‌شناسی، دغدغه‌ای دارید و پرسمانی(مسأله) در ذهنِ‌تان شکل گرفته است، دستْ‌به‌قلم شوید، در بندِ ظرایفِ روش‌شناختی نباشید و از اسطوره‌ی چارچوب بیرون بزنید. قیام کنید علیه معیارهایِ دست‌وپاگیرِ روش‌شناسانه. ***ممالکِ‌محروسه*** نمی‌خواهد زینتِ قفسه‌ها باشد و زندانیِ فُرم. مستند و مستدلّ بنویسید و از عیب‌جویی‌هایِ همهْ‌گاهیِ افسانه‌ی پوزیتیویسم نهراسید. بدونِ تعارفْ منتظریم.

سردبیر

محسن خلیلی

۱۲۴۵ ـ مجلهٔ ممالک محروسه

آقای دکتر محسن خلیلی (دانشگاه فردوسی) مجله‌ای به نام ممالک محروسه منتشر خواهند کرد که همه نوشته‌ها به دوران قاجاریه مرتبط خواهد بود. البته کاری مفید خواهد بود و هر برگ نوی که دربارهٔ تاریخ قاجاریه انتشار بیابد کمک بیشتر خواهد بود که به آنچه تاکنون انتشار یافته است.

چندی قبل در همین مجله خبر انتشار مجلهٔ مطالعات قاجاری انجمن خاص قاجارشناسی به زبان انگلیسی را نوشتم و اظهار امیدواری شد که آن مجلهٔ جذاب تحقیقی بیابد. خوشبختانه ظاهراً سالی یک شماره از آن تاکنون منتشر شده است.

اما در مورد نام مجلهٔ جدید باید گفته شود که اصطلاح ممالک محروسه خاص دورهٔ قاجاری نیست و در دورهٔ صفوی هم استعمال می‌شده است. بطور مثال دست‌کم پانزده بار در عالم‌آرای عباسی دیده می‌شود.

۱۲۴۶ ـ اعضای وزارت فوائد عامه

[در سلام اول فروردین ۱۳۰۸] گفتند دیروز شاه موقعی که اعضای وزارت فوائد عامه حضور رفته بودند فرموده بودند خیال می‌کردم اعضای وزارت فوائد عامه و طرق مردمان کار کرده و از تابش آفتاب و صحراگردی رنگ رویشان و دستهایشان کلفت و غیرنازک است. ولی اینها که می‌بینم تماماً فکلی و نازک نارنجی هستند. عرض کرده بودند اینها اعضای پشت میزنشین هستند. آنها که منظور اعلیحضرت امست اینجا نیستند. شاه گفته بود از اعضای پشت میزنشین بدم می‌آید و به آنها معتقد نیستم. همه بی‌مصرف هستند. (روزنامهٔ خاطرات عمادالسلطنه سالور)

۱۴۰

۱۲۴۷ ـ دریای اریتره ـ دریای آریاتره

همایون صنعتی چندی قبل در بخارا (شمارهٔ....) مقاله‌ای نوشت و نشان داد در منابع یونانی چه نامهایی برای خلیج فارس وجود دارد ولی مطلب بی‌انعکاس گذشت. اینک این اطلاعات را برای من فرستاده است. جز این که درین جا به چاپ برسد راه دیگری ندیدم. امیدست جغرافیاشناسان از جمله حضرت دکتر محمد حسن گنجی نظرشان را مرقوم دارند. این است نوشتهٔ همایون:

«این نمونه‌ها را به این جهت آوردم که اگر احیاناً روزی میان ما مردم ایران محققی واقعی پیدا شد ـ که امری محال می‌نماید ـ متوجه شباهت ظاهری دو اسم دریای اریاتره

رهْیافت و راهْبُردِ دوفصلْنامه‌ی *ممالکِ‌محروسه*

ممالکِ‌محروسه، آماده‌ی دریافتِ نوشتارهایِ(**تألیف، بازْنشرِ[اسنادِ منتشرْنشده] و تصحیحِ [نسخه‌های خطّی] و ترجمه**) پژوهشیِ پژوهشْ‌گرانِ **قاجاریه‌شناس** است. ***ممالکِ‌محروسه***، ویژه‌ی پژوهش‌های تاریخِ قاجار است و از چاپِ نوشتارهایی که دیگرْ دوران‌های تاریخِ ایران را دربرداشته باشد، خودداری می‌کند. دو استثناء وجود دارد؛ یکی، پیشینه و سرنوشتِ ایل قاجار است‌که می‌تواند دورانِ پیشاقاجار و پساقاجار را پوشش دهد؛ و، دوم، مواردی است‌که درباره‌ی یکی از موضوعاتِ پژوهشی، میانِ قاجاران و دیگر کشورها، مقایسه صورت می‌پذیرد. نوشتارهایِ مقایسه‌ایِ ایرانْ‌محورانه، که به تاریخِ ایران مرتبط می‌شود، می‌بایستْ مقایسه‌هایِ درونْ‌قاجاری باشند و نه مقایسه‌ی قاجاران با دیگرْ دوران‌های حکومتْ‌گری در ایران. منظور از دورانِ قاجار، **آغاز سلطنت آقامحمّدخان‌قاجار تا سوم آبان1304خورشیدی** است.

ممالکِ‌محروسه، نوشتارهای پژوهشیِ (**تألیف و بازْنشر[اسنادِ منتشرْنشده] و تصحیح [نسخه‌های خطّی] و پارسی‌گردانی**) پژوهشْ‌گران را، پس از داوری‌هایِ بیْ‌طرفانه، منتشر می‌کند: تاریخْ‌نگاریِ فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، نظامی، علم، زنان، دینی و مذهبی، اداری و دیوانْ‌سالاری، نهادهای مدنی و سیاسی و حقوقی، رخْدادهای سیاسی، روابط خارجی و دیپلماسی، اقتصاد سیاسی، اندیشه‌ی سیاسی، جامعه‌شناسی سیاسی و تاریخی، محلّی، ادبیات، هنر و معماری و موسیقی، حقوق و قانون، مطبوعات و نشریات، نظامی، حکومت‌های محلّیِ ایالات و ولایات، شرحِ‌حالْ‌نویسی و نخبگان و رجال قاجار، ایل و خاندانِ قاجار، القاب و عناوین و مناصب و مراتب، مرزها و جغرافیای سیاسی، مکاتبات سلطنتی، فرمان‌ها، اسنادِ معاهدات و قراردادها، انواع نوشتارهای اداری و دیوانی، گزارش‌های اقتصادی، شجرهْ‌نامه‌های قاجاری، منشوراتِ فرهنگی، اوراق و اسنادِ نظامی، اسنادِ قضایی، گزارش‌ها و اسناد و مکتوباتِ مالی، مکاتبات خصوصی و خانوادگی، مردمْ‌شناسی، آداب و رسوم و فرهنگِ عامّه، پژوهش‌های زبانْ‌شناختی و زبانْ‌شناسیِ تاریخی.

ممالکِ‌محروسه، نشریه‌ای است آزاد و بدون وابستگی‌هایِ معمول و مصطلح؛ به هیچ گروه و دسته و حزب و جناح سیاسی و عقیدتی، وابستگی و گرایش ندارد و از هیچ گروه و اندیشه‌ی ویژه‌ای پیروی نمی‌کند.

ممالکِ‌محروسه، نوشتارهایی را دانشْ‌ورزانه و چاپْ‌شدنی می‌داند که اصیل، پژوهشی، مستدلّ و اندیشه‌انگیز باشند و دانش و آگاهی خوانندگان را اعتلاء بخشند. چاپِ نوشتارها در ***ممالکِ‌محروسه***، نشانْ‌گرِ پذیرشِ دیدگاه‌های پدیدآورندگان نیست. مسؤولیت مقاله‌ی منتشرشده، از منظرِ محتوای علمی و نظرات مطرح‌شده در متن آن، به‌عهده‌ی نویسنده است.

سردبیرِ ***ممالکِ‌محروسه***، به نوشتارهایی اجازه‌ی چاپ می‌دهد که توسطِ هیأت تحریریه و داورانِ گزینشْ‌شده، بررسی شده باشد. فرآیندِ داوریِ نوشتارهای ارسالی، زیرِ نظرِ سردبیر و پنهان است.

نوشتار و جُستارِ ارسالی، می‌بایست برگرفته از پژوهش در حیطه‌های موضوعیِ ***ممالکِ‌محروسه*** باشد. نوشتارِ ارسالی، نبایستی پیش از این در نشریه‌های داخلی و خارجی و یا مجموعه مقالات همایش‌ها، منتشر شده باشد. نیز، نبایست در انتظارِ چاپْ در نشریه‌ای دیگر باشد. مقاله‌ی ارسالی، نبایستْ هم‌زمان برای انتشار به مجله‌ای دیگر فرستاده شود. متن‌های برگرفته از نسخه‌های خطّی و اسناد، نباید پیش از این، به‌صورتِ مستقلّ یا در بخش‌هایی از کتاب و نشریه و مجموعه مقالاتِ دیگر، چاپ شده باشد. بازْچاپِ انتقادیِ و تصحیحِ دوباره‌ی نسخه‌های خطّی و اسناد، به‌شرطِ نوبودن، به‌تشخیصِ سردبیر و داورانِ ***ممالکِ‌محروسه***، آزاد است. نیز، بایستی متن‌های برگرفته از نسخه‌های خطّی و اسناد، چنان‌که مرسوم است به شیوه‌ی رسم‌الخطِّ(دبیره) امروزی بازنویسی شوند و در دیباچه‌ی نوشتار، درباره‌ی شیوه‌ی نوشتاری و دبیره‌ی متنِ اصلی، توضیح داده شود.

نوشتارهای فرستادهْ‌شده برای ***ممالکِ‌محروسه***، پس از پذیرش، یکْسانْ‌سازی، ویراسته و پیراسته می‌شوند. اگر، ویرایشِ نوشتارْ به تغییر بنیادینِ مقاله بینجامد، چاپ آن، با آگاهیِ صاحبِ نوشتار خواهد بود. مقاله‌های فرستادهْ‌شده، بازگردانده نمی‌شوند. تکثیر و بازْچاپِ نوشتارهای ***ممالکِ‌محروسه***، ممنوع است؛ مگر، با اجازه‌ی کتبیِ سردبیر. نقلِ‌قول و استناد به

بخش‌هایی از نوشتارِ منتشرشده در ***ممالکِ‌محروسه***، به‌شرطِ وفاداریِ کامل به محتوا و مضمونِ مقاله، با ذکر کامل و دقیقِ نشانیِ نوشتار، مجاز است.

راهْنمایِ نگارشِ نوشتار

الف) ساختارِ نوشتار

عنوان: کوتاه و گویا؛ **نام نویسنده(نویسندگان)**: نام و نام‌خانوادگی نویسنده(گان) همراه با مشخصات علمی و وابستگی سازمانی و نشانیِ پستی و شماره‌ی همراه و رایانامه‌ی نویسنده‌ی مسئول؛ **چکیده‌ی فارسی**: 150 تا 200 واژه و 5 تا 7کلیدْواژه به‌شکل مفرد(قاجاریه، تاریخْ‌نگاری)؛ **مقدّمه**: مسأله، پیشینه‌ی پژوهش، پرسش(ها)، روش و شیوه‌ی گردآوری و تحلیلِ داده‌ها، در یک بخش و بدون ذکر عناوین فرعی؛ جدول‌ها(شماره و عنوان در بالای جدول)، عکس و نقشه و تصویر و یا نمودار(شماره و عنوان در پایین آن)؛ **نتیجه‌گیری**: تبیین یافته‌ها؛ **پیوست‌ها**: نامه‌ها، اسناد، قراردادها، متون قوانین و دیگرْ موادِ خامِ به‌کاررفته در نوشتار.

ب) ریختِ نوشتار

مقاله‌ها با بهره‌گیری از واژْه‌پردازِ WORD 2013، و با قلمِ(فونتِ) BBCNassim حروفْ‌نگاریِ رایانه‌ای(تایپ) شود. بیش از 10000 واژه نباشد. اندازه‌ی قلم (سایز فونت) در عنوانِ مقاله(14 توپُر یا Bold)، ریزْعنوان(سوتیتر 12 معمولی)، متن مقاله(13)، تیترها(12 توپُر یا Bold)، تیترهای فرعی11معمولی، و در پانویس‌ها برای ارجاعات فارسی11 و برای رفرنس‌های غیرفارسی، 10 باشد. برابرْنهاده‌هایِ غیرفارسیِ اصطلاح‌ها را در متن مقاله و در کمانک (با اندازه‌ی قلمِ 10) بیاورید. تمامیِ عکس‌ها، نقشه‌ها، نمودارها، جدول‌ها، تصاویر، فرمول‌ها، و پیوست‌ها باید در متن مقاله، به‌صورتِ عنوانْ‌دار و شمارهْ‌دار نوشته شود. تصاویرِ عکس و نقشه و سند و ...(رنگی یا سیاه‌وسفید) با وضوحِ 300 dpi و با فرمت TIF و جدای از متن مقاله، ارسال گردد. مطالب فارسیِ درونِ جدول‌ها با سایزِ فونت 12معمولی و انگلیسی با فونت 11معمولی ارائه شود. ارجاع‌دهی به‌شیوه‌ی ***پانوشتْ*** است. برای پانویسْ‌گذاری در نوشتار، گزینه‌ی REFERENCES را انتخاب نمایید و سپس FOOTNOTES و در بخش NUMBER OF FORMAT گزینه‌ی عددی(1,2,3) را انتخاب نمایید. سپس در بخشِ NUMBERING از گزینه‌ی RESTART EACH PAGE استفاده نمایید. بنابراین، پانوشتْ‌های هر صفحه، از عددِ 1 آغاز می‌گردد. ارجاعِ به‌شکلِ پانویس، از قرار زیر است:

الف) کتاب و پایان‌نامه: نام و نام‌خانوادگی نویسنده، **نام کتاب**، ترجمه‌ی(محل نشر: نام ناشر، جلد، نوبت چاپ، سال)ص10 یا صص10-12.

نمونه: محسن محسنی، **کتاب الف**، ترجمه‌ی جلال جلالی(تهران: سفید، ج.2، چاپ دوم،1394)ص35.

سهیل سهیلی، **ایل قاجار**(تبریز: دانشگاه الفبا، دانشکده‌ی علوم اجتماعی، پایان‌نامه‌ی دکتری تاریخ،1394)ص456.

ب) مقاله: نام و نام‌خانوادگی نویسنده، «*عنوان مقاله*»، ترجمه‌ی، **عنوان نشریه**(دوره، سال، شماره، شماره‌ی پیاپی، روز یا هفته یا ماه یا فصل و یا دوفصل و سالِ چاپ)ص10 یا صص10-12.

نمونه: محسن محسنی، «*الف*»، ترجمه‌ی رضا رضوی، **الفبا**(دوره‌ی4، سال2، شماره‌ی1، شماره‌ی پیاپی5، بهار1394)ص24.

ارجاع بعدی: الف) بدون فاصله با ارجاع قبلی؛ محسن محسنی، *همان*، ص11. ب) با فاصله با ارجاع قبلی؛ محسن محسنی، *پیشین*، ص23.

پ) دانشنامه: نام و نام‌خانوادگی نویسنده، «*مدخل*»، **نام دائرةالمعارف**، ترجمه‌ی(محل نشر: نام ناشر، جلد، نوبت چاپ، سال)ص10 یا صص10-12.

نمونه: جلال جلالی، «*ایل*»، **دانشْنامه‌ی قاجار**، ترجمه‌ی حسین حسینی(مشهد: گنبد، ج. 1، چاپ دوم،1394)ص456.

ت) اسناد: نامِ سازمان دارنده‌ی سند، شماره‌ی بازیابی، تاریخِ سند.

ث) نسخه‌های خطّی: نامِ نسخه، نامِ نویسنده‌ی اثر، محلِّ نگهْداریِ نسخه‌ی خطّی، شماره‌ی صفحه.

ج) لاتین: در ارجاعاتِ غیر زبان فارسی، به روش زیر عمل شود. در دیگرْ ارجاعات به همان منابع، از ibid(ارجاعِ بلافاصله به همان منبع) و op.cit(ارجاعِ با فاصله به منبع پیشین) استفاده شود.

Samuel Harter, "*Psychological relevance and information science*", **Journal of the American Society for Information Science** (Vol.2, No. 4, winter 1992)pp. 602-615.

Gabriel Salton, **Introduction to modern information** (New York: McGraw-Hill, 1983) p.87.

چ) منابع برخطّ(online): مریم شاهبداغی، «*تلفنی که هیچ‌کس برنمی‌دارد*»، بازیابی 21 تیر 1383، از persianblog.com/maryamnaji

American Psychological Association (2001). *Electronic reference*. Retrieved November 1, 2001, from http://login.ezproxy.library.ualberta.ca/loing://www .apastyle.org/elecref.html

ح) فرستادنِ متنِ اصلیِ نوشتارهایی که به پارسی، بازگردانی می‌شوند، همْراه با آگاهی‌ها و ویژگی‌های کتابْ‌شناختی، بایسته است.

Mamalek e Mahruseh

Biannual Journal of QAJAR Studies

Vol. 1, No. 1, Spring and Summer 2015

License Holder, Managing Director and Editor-in-chief: Mohsen Khalili

Editorial Board

Roohollah Eslami (Assistant professor of Political Science, Ferdowsi University of Mashhad)

Abbas Ghadimi Gheidari (Associate Professor of History, Tabriz University)

Makoto Hachioshi (Professor of History, University of Tokyo)

Esmaeel Hasanzadeh (Associate Professor of History, Azzahra University)

Hasan Hazrati (Assistant Professor of History, Tehran University)

Abbas Keshavarz Shokri (Associate Professor of Political Science, Shahed University)

Mohsen Khalili (Professor of Political Science, Ferdowsi University of Mashhad)

Morteza Manshadi (Assistant Professor of Political Science, Ferdowsi University of Mashhad)

Alireza Mollaee Tavani (Associate Professor of History, Institute for humanities and cultural studies)

Mehdi Najafzadeh (Assistant Professor of Political Science, Ferdowsi University of Mashhad)

Address: Vakilabad Blvd., Faculty of Administrative and Economic Sciences, Ferdowsi University of Mashhad, Mashhad, Iran

Post Code: 9177948951

Post Box: 1357

Tel: +98-51-38805357

Fax: +98-51-38829584

E-mail: khalilim@um.ac.ir

mamalekemahruseh@gmail.com

mohsenkhalili1346@yahoo.com

E-mail

khalilim@um.ac.ir

mamalekemahruseh@gmail.com

mohsenkhalili1346@yahoo.com